



Vanuit de aarde bekeken is de maan het hemellichaam dat het dichtst bij ons staat. Je spreekt over de maan als 'zij'. Ze kan zelf niet schijnen, zoals de zon wel doet (of 'hij', want je spreekt over de zon als 'hij'). Waarom kunnen we de maan dan toch zien? Omdat het licht van de zon erop weerkaatst. Net zoals zonlicht weerkaatst op het water of in een spiegel.

Het bijzondere van de maan is dat ze kan 'groeien'. Als ze groeit noemen we dat 'wassen' – dat is een heel oud woord en betekent gewoon groter worden. De maan kan ook weer kleiner worden, krimpen (net als een te warm gewassen wollen trui). Dat noemen we 'afnemen'. Het wassen en afnemen van de maan gebeurt voortdurend: het gaat altijd door, beetje bij beetje. Voor ons op aarde lijkt het of de maan telkens weer een ander gezicht heeft of een nieuwe vorm. En die vormen heten 'fases'.

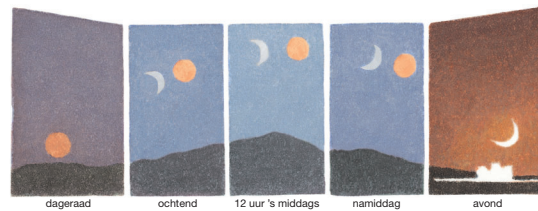


Zullen we eens kijken naar de maan die we vandaag zien? Vandaag kwam de maan op nadat de zon onderging in het westen. En kijk, ze is vandaag wassend en vormt een dun boogje; dat heet een sikkel. Het lijkt of ze op haar rechterzij ligt. Ze heeft nu twee punten die naar links wijzen.

Je kunt haar alleen 's avonds zien, na het eten, want een wassende maansikkel klimt vroeg in de avond omhoog aan de hemel. Ze staat daar maar kort, vrij laag, en verdwijnt weer snel. Zo'n maanfase noemen we ook wel de 'avondlijke maan'.

Kijk eens, nu staat er een *halve* maan aan de hemel.

De wassende maan komt 's ochtends al vroeg in het oosten op. De hele dag volgt ze de zon, maar omdat het zonlicht zo fel is, kunnen we haar niet zien. Pas als de zon 's avonds is ondergegaan en het donker wordt, valt die wassende maan aan de hemel op.







Want het wassende maanboogje is uitgegroeid tot een halfvolle maan. Deze fase heet 'het eerste kwartier'. Je ziet de maan zelfs 's middags al. Een beetje vaag, maar toch. Ze wordt steeds duidelijker en helderder naarmate de zon lager aan de hemel staat en ten slotte ondergaat. Zo'n halve maan klimt tot hoog in de zuidelijke hemel.

De wassende maan is almaar groter geworden: deze halfvolle fase duurt ongeveer een week. De maan duikt tegen de middag op aan de oostelijke hemel en volgt de zon op de voet. Maar alweer: als de zon fel schijnt, zie je zelfs die halfvolle maan nauwelijks, tot na zonsopgang, als het duister valt, en de maan steeds helderder wordt. Ze staat dan aan de zuidelijke hemel en reist in westelijke richting verder. Rond middernacht is ze verdwenen.













Vanavond is het volle maan. De maan schijnt nu urenlang, vanaf de vroege avond de hele nacht door, tot in de vroege ochtend. Maar niet midden op de dag, want ze komt pas op aan de oostelijke hemel als de zon is gedaald.

Nu heb je gezien hoe die 'wassende' halfvolle maan groter en groter wordt tot ze – binnen ongeveer een week – helemaal vol is. De volle maan komt in het oosten op, tegelijk met het moment waarop de zon ondergaat. Dan schijnt ze de hele avond en de hele nacht door; pas tegen de dageraad (dus 's ochtends vroeg als het licht wordt), verdwijnt ze – in het westen.

